

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК ДО ОНЛАЙН-КУРСУ

ОСНОВИ КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ

ДЛЯ 1-2, 3-4 КЛАСІВ

2023

Методичні посібники розробила громадська організація “Смарт освіта”

Курс “Основи кібербезпеки для школярів” розроблений CRDF Global в Україні в співпраці з ГО “Смарт Освіта” та технічними експертами компанії Technomatix за підтримки Державного департаменту США (Офіс із координації допомоги Європі та Євразії).

Мета курсу – зміцнення рівня обізнаності та підвищення загального рівня знань у сфері кіберзахисту здобувачів освіти, їхніх батьків та вчителів.

Курс розміщений на платформі за посиланням: cyberkidsukraine.org

Для його проходження / використання матеріалів необхідно зареєструватися. З огляду на вікові особливості школярів, матеріали курсу адаптовані для учнів 1-2 класів, 3-4 класів, 5-6 класів, 7-9 класів, 10-11 класів.

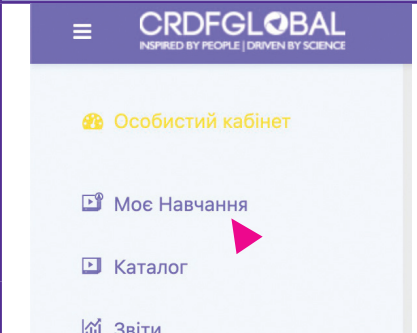
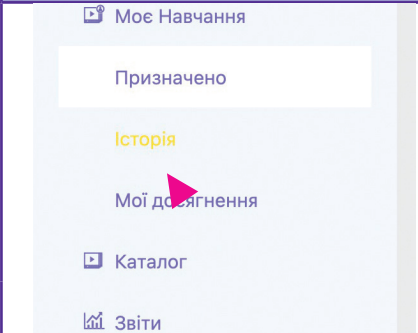
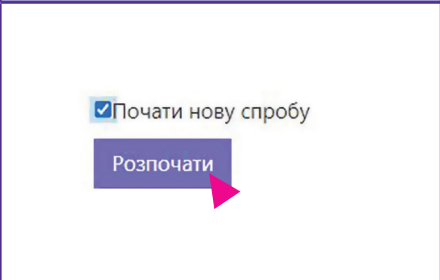
**ДЛЯ УЧНІВ 1-2, 3-4 КЛАСІВ КУРС СКЛАДАЄТЬСЯ З П'ЯТИ МОДУЛІВ,
КОЖЕН З ЯКИХ МІСТИТЬ НАВЧАЛЬНУ ІНФОРМАЦІЮ ТА ТЕМАТИЧНІ ВПРАВИ
ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ**

Модуль 1. Як захистити гаджет <ul style="list-style-type: none"> • Навіщо твоєму гаджету пароль. • Чому пароль – це справжній секрет. • Як надійно зберігати цей справжній секрет. 	Модуль 2. Як шукати безпечні відео в інтернеті <ul style="list-style-type: none"> • Які відосики переглядати не тільки прикольно, але ще й безпечно. • Куди бігти, якщо раптом тебе налякав страшючий ролик. • Що робити, аби YouTube для дітей опинився у твоєму гаджеті.
Модуль 3. Як шукати інформацію в інтернеті <ul style="list-style-type: none"> • Що таке фейки і навіщо треба їх відрізнити від правди. • Чому помічати фейки мають не тільки дорослі, а й діти. • Чому пошук достовірної інформації – не нудна, а захоплююча справа. 	Модуль 4. Як спілкуватися в інтернеті <ul style="list-style-type: none"> • Який запит на дружбу є справді дружнім. • Що робити з найцікавішим у світі запрошенням від незнайомця. • Навіщо дорослі вигадали правила безпечного спілкування у соцмережах.
Модуль 5. Якою інформацією можна ділитися в інтернеті <ul style="list-style-type: none"> • Які фотки можна сміливо постити в мережі. • Від яких помилок врятує суперовий тест білборда. • Чи варто поширювати кумедні світлини своїх друзів. 	

Зареєстровані користувачі платформи матимуть доступ до кожного навчального модуля. У такий спосіб учні та їхні батьки можуть проходити курс самостійно, а вчитель матиме можливість використовувати анімовані ролики та інтерактивні завдання під час навчання.

Після успішного проходження тесту, кожен користувач отримає сертифікат про те, що він опанував навчальний онлайн-курс «Базові правила інформаційної безпеки».

ПРИМІТКА. Якщо ви вже завершили курси для 1-2, 3-4 класів, але хочете повернутися до якоїсь частини (наприклад, на уроках чи класних годинах), виконайте такі дії.

1. Після входу в систему, оберіть меню «Моє навчання» (зліва на панелі навігації сайту).	2. Відкрийте меню «Історія», у якому знайдете завершені курси.	3. Відкрийте курс, наприклад, за 1-2 клас, оберіть потрібний модуль і зробіть позначку в клітинці.
		
		4. Натисніть «Розпочати».

Вправи в кожному модулі поділені на два рівні. Перший рівень розрахований на наймолодшу аудиторію, яка має обмежені знання з інформатики. Другий рівень – для учнів 3-4 класів, що вже вивчають предмет «Інформатика» в школі. Учні 1-2 класів можуть опанувати курс поступово, в міру збільшення своєї обізнаності. Звертаємо увагу, що кожен користувач має пройти усі рівні для цілісного сприйняття.

Запропоновані матеріали можна використати для уроків інформатики (з 2 класу) або як елементи курсу (певні вправи) на уроках української мови та читання для реалізації змістової лінії «Досліджуємо медіа». Незалежно від того, за якою освітньою програмою навчаються учні, виконання вправ забезпечить реалізацію наступних очікуваних результатів.

**ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА,
РОЗРОБЛЕНА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ САВЧЕНКО О. Я.**

**Мовно-літературна освітня галузь / Українська мова і літературне читання /
Змістова лінія «Досліджуємо медіа». 1 клас**

- сприймає зміст і форму простих медіапродуктів (малюнки, світлини, комікси, дитячі журнали, мультфільми тощо), бере участь в їх обговоренні [1 МОВ 1.1] [1 МОВ 2.1];
- бере участь в обговоренні змісту і форми медіапродуктів [1 МОВ 1.4], [1 МОВ 2.2];
- розповідає про свої враження від прослуханих / переглянутих медіапродуктів [1 МОВ 1.5], [1 МОВ 2.4].

**Мовно-літературна освітня галузь / Українська мова і літературне читання /
Змістова лінія «Досліджуємо медіа». 2 клас**

- сприймає й обговорює прості медіапродукти [2 МОВ 1.1], [2 МОВ 2.1], [2 МОВ 1.4], [2 МОВ 2.2];
- обговорює зміст і форму простих медіапродуктів, розповідає, про що в них ідеться [2 МОВ 2.2];
- визначає, кому й для чого призначений медіапродукт [2 МОВ 1.4];
- пояснює зміст вербальної й невербальної інформації в медіапродуктах [2 МОВ 1.4], [2 МОВ 2.2];
- висловлює свої думки й почуття з приводу прослуханих / переглянутих медіапродуктів [2 МОВ 1.5], [2 МОВ 1.8], [2 МОВ 2.3], [2 МОВ 2.4];
- створює прості медіапродукти з допомогою інших осіб [2 МОВ 1.7], [2 МОВ 3.2].

**Інформатична освітня галузь / Інформатика /
Змістова лінія «Інформація. Дії з інформацією. Комп'ютерні пристрої для здійснення дій
з інформацією». 2 клас**

- розрізняє правдиву і неправдиву інформацію, припущення і фантазію [2 ІФО 1.4];
- використовує мережі для отримання інформації та спілкування під контролем дорослих [2 ІФО 3.3];
- розуміє, що комп'ютер та інші комп'ютерні пристрої – це інструменти для виконання дій з інформацією [2 ІФО 1.1];
- використовує цифрові пристрої у близькому для себе середовищі [2 ІФО 3.1];
- пояснює, чому і як потрібно захищати себе і цифрові пристрої [2 ІФО 4.1];
- звертається по допомогу у випадку наявності проблем та збоїв у роботі гаджета [2 ІФО 3.2].

Змістова лінія «Досліджуємо медіа». 3 клас

- сприймає доступні медіатексти [3 МОВ 1.1], [3 МОВ 2.1];
- визначає мету простих медіаповідомлень [3 МОВ 1.4], [3 МОВ 2.2];
- інтерпретує медіаповідомлення на основі власного досвіду [3 МОВ 1.4], [3 МОВ 2.2];
- виділяє цікаву для себе інформацію [3 МОВ 1.3];
- пояснює свою реакцію на медіаповідомлення (як буде реагувати у відповідь) [3 МОВ 1.5];
- пояснює, кому і для чого призначені створені медіапродукти [3 МОВ 1.7].

**Змістова лінія «Інформація. Дії з інформацією. Комп'ютерні пристрої для здійснення дій
з інформацією». 3 клас**

- використовує мережі для отримання достовірної інформації та спілкування [3 ІФО 3.3];
- висловлює припущення про достовірність інформації, отриманої з цифрових та інших джерел [3 ІФО 1.4];
- дотримується правил використання власних і чужих творів [3 ІФО 4.3];
- висловлює припущення про достовірність інформації [3 ІФО 1.4].

Змістова лінія «Досліджуємо медіа». 4 клас

- сприймає критично доступні медіатексти [4 МОВ 1.1], [4 МОВ 2.1];
- визначає мету й цільову аудиторію певних медіапродуктів [4 МОВ 1.4], [4 МОВ 2.2];
- декодує (тлумачить) повідомлення в простих медіатекстах, виявляє очевидні ідеї [4 МОВ 1.4];
- висловлює власні погляди на події, явища, предмети, цінності, представлені в медіатексті [4 МОВ 1.5], [4 МОВ 1.6].

**Змістова лінія «Інформація. Дії з інформацією. Комп'ютерні пристрої для здійснення дій
з інформацією». 4 клас**

- вміє здійснювати простий пошук інформації у мережі Інтернет [4 ІФО 1.2];
- висловлює припущення про достовірність інформації, отриманої з різноманітних джерел [4 ІФО 1.4];
- добирає належні засоби для спілкування з іншими особами, зокрема, з людьми з особливими потребами безпосередньо та через Інтернет [4 ІФО 4.2];
- пояснює наслідки використання інформаційних технологій, відповідальність за свою діяльність в Інтернеті [4 ІФО 4.1];
- дотримується правил використання власних і чужих творів [4 ІФО 4.3].

**ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА,
РОЗРОБЛЕНА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ШИЯНА Р. Б.
1-2 КЛАС**

**Мовно-літературна освітня галузь
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»**

- обговорює зміст і форму простого медіатексту [2 МОВ 4-1.4-4];
- спостерігає за використанням кольору, музики, анімації в медіатексті [2 МОВ 4-1.4-5];
- визначає, кому й для чого призначений медіатекст [2 МОВ 4- 1.4-6];
- визначає тему й головну думку простих візуальних медіатекстів [2 МОВ 4-1.4-7];
- висловлює власні думки й почуття щодо прослуханих / переглянутих простих медіатекстів (світлина, мультфільми, комп'ютерні ігри, реклама тощо) [2 МОВ 4-1.5-5].

Змістова лінія “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”

- формулює прості інформаційні запити [2 ІФО 1-1.1-3];
- цікавиться походженням інформації [2 ІФО 1-1.4-1];
- виокремлює факти в текстах і повідомленнях [2 ІФО 1-1.4-2];
- розпізнає в тексті хибні чи правдиві висловлювання [2 ІФО 1- 1.4-3];
- розрізняє припущення й фантазію, правду і неправду в простих медіатекстах [2 ІФО 1-1.4-4].

Змістова лінія «Я і цифрові пристрої»

- самостійно добирає необхідні цифрові пристрої для навчання [2 ІФО 4-3.1-1];
- досліджує можливості пристроїв [2 ІФО 4-3.1-2];
- розрізняє випадки, коли потрібно звернутися по допомогу, а коли впоратися самому при збоях програм і несправностях пристроїв [2 ІФО 4-3.2-5];
- пояснює, у який спосіб люди спілкуються через мережі [2 ІФО 4-3.3-1];
- оцінює переваги та обмеження спілкування через мережі [2 ІФО 4-3.3-2];
- використовує цифрові пристрої для пошуку інформації, творчості та співпраці [2 ІФО 4-3.3-3];
- застосовує інформацію з вебджерела для навчальних потреб [2 ІФО 4-3.3-5].

Змістова лінія «Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві»

- дотримується безпечного режиму роботи з цифровими пристроями [2 ІФО 5-4.1-1];
- повідомляє про своє самопочуття дорослим [2 ІФО 5-4.1-2];
- аргументує необхідність конфіденційності паролів [2 ІФО 5- 4.1-3];
- дотримується правил безпечної роботи з цифровими пристроями та в мережах [2 ІФО 5-4.1-4];
- зберігає конфіденційність особистої інформації та пояснює необхідність цього [2 ІФО 5-4.1-5];
- розпізнає інформацію небезпечного змісту та повідомляє про це дорослих [2 ІФО 5-4.1-6];
- звертається по допомогу, коли є сумніви щодо змісту чи співрозмовника в мережах і реальному житті [2 ІФО 5-4.1-7];
- коректно реагує на висловлювання, з яким не погоджується [2 ІФО 5-4.2-1];
- розрізняє приватну та публічну інформацію [2 ІФО 5-4.2-2];
- виявляє доброзичливе ставлення до інших – безпосередньо та через мережі [2 ІФО 5-4.2-3];
- повідомляє дорослих про образи й цькування [2 ІФО 5-4.2-4].

**ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА,
РОЗРОБЛЕНА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ШИЯНА Р. Б.
3-4 КЛАС**

**Мовно-літературна освітня галузь
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»**

- визначає мету простого медіатексту, пояснює, кому він адресований [4 МОВ 4-1.4-1];
- визначає правдоподібність описаних подій і тверджень з медіатексту, з огляду на власний досвід [4 МОВ4-1.4-2];
- розрізняє факти й судження в простому медіатексті, виокремлює цікаву для себе інформацію [4 МОВ 4-1.4-4];
- висловлює власні погляди на події, явища, предмети, цінності, представлені в простому медіатексті [4 МОВ 4-1.5-2];
- оцінює вплив на власне сприйняття окремих елементів медіатексту [4 МОВ 4-1.5-3].

Змістова лінія “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”

- шукає інформацію за ключовими словами та зберігає результати пошуку [4 ІФО 1-1.2-2];
- знаходить інформацію, що підтверджує чи спростовує просте твердження [4 ІФО 1-1.2-3];
- добирає пристрої та інструменти для отримання даних необхідного типу [4 ІФО 1-1.2-4];
- розрізняє істинні та хибні висловлювання [4 ІФО 1-1.4-1];
- порівнює тексти з хибною та правдивою інформацією [4 ІФО 1-1.4-2];
- зважає на те, що в інтернеті розміщують повідомлення люди з різними намірами, зокрема і з комерційною метою [4 ІФО 1- 1.4-3];
- знаходить інформацію про нові ідеї та поняття, у разі сумніву шукає підтвердження з різних джерел [4 ІФО 1-1.4-4];
- визначає джерела, потрібні для підтвердження чи спростування інформації [4 ІФО 1-1.4-5];
- визначає, чи вказаний автор статті [4 ІФО 1-1.4-6];
- ідентифікує час розміщення відомостей [4 ІФО 1-1.4-7];
- розпізнає надійні та ненадійні джерела інформації за URL адресою (розпізнає основні доменні імена) [4 ІФО 1-1.4-8].

Змістова лінія «Я і цифрові пристрої»

- використовує програми, ігри та сайти, зважаючи на свій вік [4 ІФО 4-3.2-3];
- використовує онлайнві ресурси (електронну пошту, форуми, середовища спільної роботи) для спільної діяльності та обміну думками [4 ІФО 4-3.3-2];
- переміщується вебсторінками з використанням гіперпосилань [4 ІФО 4-3.3-3];
- виконує простий пошук за ключовими словами, використовуючи пошукові системи в безпечному режимі [4 ІФО 4-3.3-4];
- упорядковує обрані вебресурси [4 ІФО 4-3.3-5];
- розрізняє вебресурси навчального та іншого призначення [4 ІФО 4-3.3-6];
- доброзичливо та конструктивно коментує навчальні ресурси у захищеному середовищі [4 ІФО 4-3.3-7].

Змістова лінія «Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві»

- дотримується стратегій уникнення проблем, що випливають з необачного використання комп'ютерних пристроїв та мереж (вихід з облікового запису, щоб ним не скористалися інші, приватність особистої інформації) [4 ІФО 5-4.1-1];
- дотримується часових обмежень користування цифровими пристроями [4 ІФО 5-4.1-2];
- дотримується погоджених правил поведінки онлайн вдома та в школі [4 ІФО 5-4.1-3];
- звертається до дорослих, якщо відчуває занепокоєння під час використання цифрових пристроїв чи програм [4 ІФО 5- 4.1-4];
- розрізняє приватну та публічну інформацію, зокрема ту, якою можна ділитися онлайн [4 ІФО 5-4.1-6];
- порівнює сильні й слабкі паролі [4 ІФО 5-4.1-7];
- визначає позитивну та негативну соціальну / етичну поведінку щодо використання технологій [4 ІФО 5-4.2-1];
- ідентифікує прийнятну та неприйнятну поведінку в цифровому середовищі [4 ІФО 5-4.2-3];
- висловлює занепокоєння щодо сумнівних контактів та змісту в мережі [4 ІФО 5-4.2-4];
- пояснює наслідки поширення інформації в мережі [4 ІФО 5- 4.2-5];
- використовує відомі йому / їй технології й пристрої для оптимального спілкування з іншими людьми [4 ІФО 5-4.2-6];
- поважає приватність інформації інших [4 ІФО 5-4.3-5];
- уникає небезпечних та некорисних сайтів [4 ІФО 5-4.3-6].

ПРИКЛАД ВИКОРИСТАННЯ КУРСУ НА УРОКАХ ОСНОВИ КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ

Мета:

- ознайомити учнів із загрозами під час використання інтернету;
- навчити способів захисту від потенційних інтернет-загроз;
- сприяти формуванню в учнів розуміння принципів безпечної поведінки в мережі;
- розвивати спостережливість, критичне мислення;
- розвивати уважне ставлення до інформаційних ресурсів;
- виховувати повагу до особистого простору та людської гідності;
- профілактика правопорушень у глобальній мережі.

Завдання:

- визначити основні небезпеки, які можуть спіткати дітей у мережі;
- сприяти формуванню навички ефективного реагування на небезпеки мережі;
- розвивати культуру поведінки в інтернеті.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент (5 хв)

ГРА «ПАВУТИНА»

Матеріал: клубок кольорових ниток

Запропонуйте учням стати в коло. Тримайте в руках клубок кольорових ниток. Попросіть кожного назвати своє ім'я (якщо працюєте з 1 класом) або як їм подобається, щоб їх назвали (для 2-4 класу), передаючи клубок однокласникам. Водночас кожен, хто говорив, продовжує триматися за нитку. У такий спосіб усі, хто стоять у колі, поєднані ниткою.

- На що схоже плетиво з нитки, що утворилося? (На павутиння).
- Оскільки ми поєднали себе павутинням з ниток, користувачі інтернету всього світу поєднані між собою. Тому інтернет іноді називають «Всесвітнє павутиння».

II. Актуалізація опорних знань (5 хв)

- **Хто з вас користується інтернетом?**

ОПИТУВАННЯ

Запропонуйте учням відповісти на кілька запитань. Результати будуть корисними вам, як вчителю, щоб керувати пізнавальною діяльністю з питань кібербезпеки та розуміння рівня залученості учнів до користування інтернетом. Для учнів 1-2 класів доречно зачитувати запитання, учні 3-4 класів можуть самостійно працювати з бланком. Зверніть увагу на підпис: учні 1 класу можуть отримати вже підписані бланки, а учні 2-4 класів мають підписати свою роботу.

Прізвище та ім'я.....	
1. Чи маєш ти власний гаджет?	
2. Чи маєш можливість користуватись інтернетом з власного гаджета?	
3. Чи обмежений в тебе час доступу до інтернету?	
4. Чи спілкуєшся в інтернеті з іншими людьми?	
5. Чи шукаєш цікаву інформацію в інтернеті?	

III. Ознайомлення з курсом (10 хв)

Інтернет відкриває безмежні можливості, але разом з тим передбачає велику відповідальність. Щороку кількість користувачів інтернету зростає, у тому числі дедалі більше дітей та підлітків отримують доступ до мережі. Діти також використовують інтернет для шкільного та позашкільного навчання. За правильного використання та дотримання правил мережа привчає до самостійного розв'язання задач, добору влучної інформації, дотримуючись основних правил безпеки. Завдяки курсу «Основи кібербезпеки для школярів» ми разом розглянемо основні правила користування мережею.

Курс, з яким ви познайомитесь, складається з п'яти навчальних модулів:

1. Як захистити гаджет;
2. Як шукати безпечні відео в інтернеті;
3. Як шукати інформацію в інтернеті;
4. Як спілкуватися в інтернеті;
5. Якою інформацією можна ділитися в інтернеті.

У навчанні вас супроводжуватиме герой, який зможе підтримати порадою, коли вам буде складно виконати завдання або ж ви будете сумніватися, який вибір зробити.

Вчитель демонструє зображення героя.

Як, на вашу думку, його звати? Щоб дізнатись, пропоную вам розгадати ребус.

Смарті

- Рекомендуємо розташувати зображення героя на дошці (див. додаток 1).
- Попросіть одного з учнів підписати це зображення.
- Запустіть на екрані або інтерактивній дошці сторінку онлайн-курсу.
- Покажіть дітям порядок реєстрації.

ПРИМІТКА. До уроку вчитель має повідомити батьків про реєстрацію учнів на курс. Батьки мають надати дозвіл на використання електронної пошти.

IV. Робота з новим матеріалом (3 хв)

1. Перегляд відео (1:19 хв) «Сюрприз від тата» з модуля 1.

Питання для обговорення:

- Як дитина отримала гаджет?
- Пригадайте, чому тато вирішив довірити дівчинці свій планшет.
- Розкажіть, як ви отримали свій гаджет чи дозвіл на використання батьківського.

2. Перегляд відео (1:09 хв) «Секрет» з модуля 1.

V. Вправа 1 (онлайн) (до 3 хв)

Питання для обговорення:

- Чи маєте ви що порадити головній героїні?
- Як би ви вчинили, якщо не можете отримати доступ до гаджета?
- Навіщо встановлювати пароль на власний гаджет?

VI. Вправа 2 (офлайн) (10 хв)

Більшість з вас вже мають власні гаджети. Спробуємо разом створити надійний пароль.

Пропоную скористатися хитрим способом.

1. Пригадаємо вірш Наталі Забілої «Перше вересня», який ми вивчали.

Жовтіє листя на тополі.
Летять у синяві хмарки.
Відкриті навстіж двері в школі —
Ідуть до школи першачки.

2. Обираємо перші літери кожного рядочка. Прописуємо їх англійськими літерами.

ZhLVl

3. Додаємо між ними улюблені цифри.

Zh8L3V119

4. Маємо досить приємний варіант пароля.

Спробуйте самостійно.

ПРИМІТКА. Можна створити шаблон, у якому дитина буде працювати самостійно над створенням пароля.

Ще більше цікавих способів створення пароля ви дізнаєтесь, пройшовши завдання онлайн-курсу.

Повідомте дітям, що саме цей вірш не варто буде обирати для захисту персонального гаджета. Запитайте чому?

РЕФЛЕКСІЯ ДО ВПРАВИ

Запитайте в дітей, чи корисною була для них інформація про створення пароля. Які вони мають відчуття, які їх переполюють емоції.

VI. Підсумок та рефлексія до уроку (8 хв)**ГРА «КРОК ВПЕРЕД»**

Запропонуйте учням стати в одну лінію. Крок вперед мають зробити ті, хто погоджується з твердженням, яке ви говорите.

- Я хочу дізнатися більше про безпеку в інтернеті.
- Я хочу пройти онлайн-курс до кінця.
- Я вірю, що більшість завдань виконаю без помилок.
- Я буду дотримуватися вивчених правил.
- Я скористаюся власним гаджетом або попрошу гаджет у батьків.

ПРИМІТКА. За браком місця для руху діти можуть аплодувати (Гра "Оплески").

СКАЖІТЬ: Сьогодні інтернет – це невід’ємна частина нашого життя. Але не всі користувачі, особливо діти, знають всі ризики й небезпеки, які чекають на них у мережі. Онлайн-курс озброїть вас необхідними вміннями й навичками для свідомого та безпечного використання інтернету.

Надайте посилання на онлайн-курс дітям та батькам.

ДЖЕРЕЛА:

1. Безпечний Інтернет для дітей – тепер це можливо! [Електронний ресурс] // Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради. - Режим доступу до ресурсу: <https://don.kyivcity.gov.ua/news/1276.html>
2. Компас: Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді. Глава 2 — Практичні вправи та методи, які використовуються в освіті в галузі прав людини. Вправа «Зробіть крок вперед». (ст.157-161.)
3. Перше вересня. Теплі вірші про школу [Електронний ресурс] // Пустунчик. Дитячий портал. Режим доступу до ресурсу: <https://pustunchik.ua/ua/online-school/literature/virshi-pro-shkolu>
4. Як навчити дітей співпрацювати? Психологічні ігри та вправи: Практичний посібник: в 4 ч. Ч.4 / пер. З нім.: Дмитро Дмитрієв; наук. Ред. Альбіна Локтіонова; худ. Василь Храмов. – М.: Генезис, 2000
5. Безпека в Інтернеті [Електронний ресурс] // Київська МАН. - Режим доступу до ресурсу: <https://kman.org.ua/ua/bezpeka-v-interneti>
6. Тест Білборда та кохання в Інтернеті [Електронний ресурс] // Інформаційно-ресурсний центр «Дитинство без насильства». - Режим доступу до ресурсу: <https://rescentre.org.ua/bezpeka-ditei-v-interneti/test-bilborda-ta-kokhannia-v-interneti>
7. Як визначити та зловити фейк? [Електронний ресурс] // Інститут масової інформації // Інфографіка. - Режим доступу до ресурсу: <https://imi.org.ua/advices/yak-vyznaczyty-ta-zlovyty-fejk-i2388>

ДЖЕРЕЛА ЗОБРАЖЕНЬ:

1. Лайкідзілайк [Зображення] [Електронний ресурс] // drsamstime // Ілюстрації. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.dreamstime.com/%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%BA-%D0%B8-%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%BA-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BA-%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D0%BC-%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B5-thumb-up-down-red-green-colors-web-buttons-image212701026>
2. Ребус створено за допомогою Інтернет-ресурсу «Ребуси українською» © rebus1.com - Режим доступу до ресурсу: http://rebus1.com/ua/index.php?item=rebus_generator&slovo=%D1%CC%C0%D0%D2%B2&skip=5&mode=0
3. Гарбузи [Зображення] [Електронний ресурс] // Громадське радіо // 639-кілограмовий гарбуз-гігант переміг на конкурсі городників (ФОТО). - Режим доступу до ресурсу: <https://hromadske.radio/news/2017/09/24/639-kilogramovyy-garbuz-gigant-peremig-na-konkursi-gorodnykiv-foto>
4. Іконки соціальних мереж [Зображення] [Електронний ресурс] // depositphotos // Стокові фото. - Режим доступу до ресурсу: <https://ua.depositphotos.com/stock-photos/%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D1%96-%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D0%B8.html>
5. Кит [Зображення] [Електронний ресурс] // MAPME CLUB // Фотоексперт створює фантастичні зображення диких тварин у несподіваному середовищі. - Режим доступу до ресурсу: <http://mapme.club/poradi/10733-fotoekspert-stvo-ryuie-fantastichni-zobrazhennya-dikikh-tvarin-u-nespodivaniy-seredovishchi.html>
6. «Львівський метрополітен» [Зображення] [Електронний ресурс] // Ua Review // Львівський метрополітен визнали найкращим у Європі. - 17.07.2013. - Режим доступу до ресурсу: <https://uareview.com/lviv-metro/>
7. Пакети з опалого листя [Зображення] [Електронний ресурс] // ХМАРОЧОС // В Україні почали продавати пакети з опалого листя. - Режим доступу до ресурсу: <https://hmarochos.kiev.ua/2021/05/26/v-ukrayini-pochaly-prodavaty-pakety-z-opalogo-lystya/>
8. Фотографії [Зображення] [Електронний ресурс] // ТСН // Чудеса Photoshop: найграндіозніші фотопідробки, які обдурили світ. - 13.11.2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://tsn.ua/foto/chudesa-photoshop-naygrandiozniishi-fotopidrobki-yaki-obdurili-svit-321237.html>

